

Sygn. akt I USK 168/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanego P. K.
o objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy zlecenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w
z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. odstępuje od obciążania skarżącej kosztami zastępstwa
procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 5 grudnia 2019 r. w sprawie III AUa (...) oddalił apelację J.K. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie VI U (...) oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 27 lipca 2018 r. odmawiającej objęcia jej obowiązkiem ubezpieczeń społecznych jako zleceniobiorcę u płatnika składek P. K.

W skardze kasacyjnej odwołująca się zarzuciła naruszenie art. 387 § 1 w związku z art. 381 w związku z art. 327¹ k.p.c. w związku z art. art. 83 § 1 i art. 6 k.c. polegające na przyjęciu, iż umowa zlecenia z dnia 30 kwietnia 2018 r. stanowi

umowę zawartą dla pozorów, podczas gdy odwołująca na mocy umowy z P.K. rzeczywiście zamierzała wykonywać (i wykonywała) swoje obowiązki za rynkową stawkę, stawiała się do pracy, prowadziła rozmowy z klientami, przygotowała projekty dokumentów etc., a nadto sytuacja ekonomiczna przedsiębiorcy, w szczególności jego dochody, wielkość przedsiębiorstwa ilość związanych z tym obowiązków uzasadniały zakup tego typu usług i zatrudnienie odwołującej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, albowiem w jej ocenie „Sąd Apelacyjny kwestię wykonania umowy łączy z kwestią pozorności oświadczeń woli dotyczącej elementu zamiaru wywołania skutków prawnych poprzedzającego wykonanie przejawionego wobec drugiej strony tej czynności i to w taki sposób, żeby miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli co do rzeczywistej woli kontrahenta i w pełni się z tym zgadzała, nie wyjaśniając dlaczego na etapie zawierania umowy przyjęto jej pozorność skoro tylko brak jest przekonujących, jednoznacznych dowodów na realizację zawartej umowy.

Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, jak również kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych lub spisu kosztów.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do

rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wskazać należy, iż skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że autor skargi nie wykazał istnienia tej przesłanki przedsądu. Na gruncie przekonujących ustaleń faktycznych oraz prawidłowej i przekonującej suwerennej sędziowskiej oceny zebranego materiału dowodowego, które nie mogą być wskazywane jako podstawy kasacyjnego zaskarżenia (art. 398³ § 3 k.p.c.), skarżąca nie wykazała oczywistej zasadności skargi, która budziłaby jakiejkolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji kasacyjnej ze strony najwyższej instancji sądowej i rozmięła się z wiążącymi Sąd Najwyższy ustaleniami faktycznymi prawidłowo dokonanego osądu. Konkretnie rzecz ujmując, samo podpisanie przez skarżącą będąc w 8 miesiącu ciąży umowy zlecenia, bez realnego świadczenia zleceń oraz podpisywanie listy obecności bez faktycznych i wiarygodnych dowodów wykonywania zleconych czynności, mogło być ocenione jako umowa zawarta dla pozorów intencjonalnie zmierzająca do obejścia prawa z ewidentnym zamiarem skorzystania z nienależnych świadczeń, które nie przysługiwały bez wykazania realnego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Dlatego na jurysdykcyjną tolerancję nie zasługują żadne działania skierowane na uzyskanie nienależnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z intencjonalnymi deklaracją i opłaceniem składek z tytułu umowy zlecenia. W szczególności, że płatnik składek przed zawarciem umowy zlecenia ze skarżącą, czy też później, nie zatrudniał innych osób ani ich nie poszukiwał. Takie zabiegi pozostawały w ewidentnej sprzeczności z podstawami kasacyjnego zaskarżenia, a także z zasadą równego traktowania wszystkich rzeczywiście ubezpieczonych, w tym z zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, z której nie powinna korzystać skarżąca pozornie i intencyjnie „zatrudniona” na podstawie umowy zlecenia w

jednoosobowej działalności przy oferowaniu jej znacznie wyższego dochodu niż działalność ta była w stanie osiągnąć.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym w sprawie stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

W konsekwencji powyższego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. bez obciążania skarżącej kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego (art. 102 k.p.c.) ze względów natury społecznej.